

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Koberou ve věci

navrhovatelů: **a) Ing. J. V.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Janou Krouman, BA
sídlem Drážní 253/7, 627 00 Brno

b) Ing. P. K., narozený dne xxx
bytem xxx, xxx

za účasti: **TOP 09**, IČO 71339728
sídlem Opletalova 1603/57, 110 00 Praha 1
zastoupené advokátem Mgr. Václavem Kučerou
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1

o určení neplatnosti rozhodnutí účastnice o vyloučení člena

takto:

- I. Návrh na určení, že usnesení Smírčího výboru TOP 09 č. 00-5-210606 ze dne 30. 7. 2021, rozhodnutí Výkonného výboru TOP 09 ze dne 28. 1. 2021 č. 00-2-210128/3 a č. 00-2-210128/4, usnesení Smírčího výboru TOP 09 č. 00-5-201206 ze dne 6. 12. 2020 a usnesení ze zasedání krajského předsednictva TOP 09 Jihomoravský kraj konaného dne 5. 11. 2020 č. 64-1-201105/03, č. 64-1-201105/04, č. 64-1-201105/05 a č. 64-1-201105/06, jsou neplatná, **se zamítá.**
- II. Navrhovatel a) **je povinen** zaplatit účastnici náhradu nákladů řízení ve výši 10 285 Kč, a to do tří dnů od právní moci usnesení k rukám právního zástupce účastnice.
- III. Navrhovatel b) **je povinen** zaplatit účastnici náhradu nákladů řízení ve výši 10 285 Kč, a to do tří dnů od právní moci usnesení k rukám právního zástupce účastnice.

Odůvodnění:

1. Navrhovatelé se samostatně podanými návrhy domáhali vyslovení neplatnosti rozhodnutí označených ve výroku tohoto rozhodnutí, v důsledku kterých byli dle jejich tvrzení zkráceni na svých právech vyloučením z politické strany TOP 09 (účastnice). Namítali, že nebyli dodrženy vnitrostranické předpisy pro řešení sporů a také to, že spor byl i věcně nesprávně posouzen. Navrhovatelé se cítí zkráceni na právu svobodně se sdružovat v politické straně a uložený stranický trest vnímají jako křivdu a nespravedlnost. Namítají, že navrhovatel J. V. byl zvolen předsedou klubu zastupitelů jihomoravského kraje dne 19. 10. 2020, a tedy byl členem krajského předsednictva (dle čl. 13 odst. 7 stanov), které tak mělo ne 9, ale 10 členů, a tedy 5 hlasů pro přijetí rozhodnutí ze dne 5. 11. 2020 nestačilo. Dále mají za to, že bylo nedostatečně posouzeno, zda se navrhovatelé dopustili porušení vnitrostranického předpisu. Koaličnímu výboru přísluší nominovat osoby do orgánů zastupitelstva Jihomoravského kraje. Krajské organizace vždy předem rozhodují o nominacích na uvolněné funkce (viz koaliční smlouva čl. VI odst. 4). Krajský výbor neschválil nominaci navrhovatele na uvolněný post předsedy komise pro vzdělávání, výchovu a sport a schválil nominaci někoho jiného. Navrhovatelé však tvrdí, že uvolněný post nebyl nabídnut, tedy krajský výbor schválil nominaci, ale tato osoba tuto

pozici reálně nemohla získat, proto se touto nominací nemusel koaliční výbor řídit. Navrhovatelé jsou proto přesvědčeni, že žádné ustanovení koaliční smlouvy ani vnitrostranického předpisu neporušili. Dále navrhovatelé vytýkají chybný průběh smírčího řízení a toho, že nebyla posouzena podjatost V. V. a T. T. Dne 5. 11. 2020 V. V. rozeslal návrh na hlasování, hlasování mělo končit 6. 11. 2020 v 12:00, hlasování mělo dle organizačního řádu trvat aspoň tři dny, sice může být dle stanov kratší lhůta, ale nehrozilo zde nebezpečí z prodlení. Smírčí výbor se nevyjádřil k emailu V. V., který dne 27. 10. 2020 emailem informoval o zvolení navrhovatele V. a gratuloval mu, tedy potvrdil jeho zvolení. Rozhodnutí nesplňuje formální náležitosti v rozporu s rozhodčím řádem, není zde hlasování ani závěr, části usnesení nejsou číslovány, není uvedeno datum, čas ani místo. Smírčí výbor se nepokusil o dosažení smíru, ačkoliv tak dle stanov činit musí. Navrhovatelé nebyli seznámeni s námitkami protistrany. Trest pro navrhovatele navrhl pan T., přítel pana V., pánové V. a T. následně o udělení trestu i sami hlasovali, navrhovatelé je mají za účastníky sporu a mají za to, že zde došlo ke střetu zájmů, neboť hlasovali o prvním rozhodnutí ze dne 5. 11. 2020 jako členové předsednictva krajské organizace, a i o rozhodnutí výkonného výboru ze dne 28. 1. 2021. Dále navrhovatelé namítají, že trest je nepřiměřený, nejvyšší možný a nebyla zohledněna délka působení navrhovatelů ve straně.

2. Účastnice popřela důvodnost podaných návrhů. Navrhovatelé nesprávně propojují dvě oblasti záležitostí, z nichž jedna není pro toto řízení relevantní. První oblastí, relevantní pro předmět tohoto řízení, je vnitrostranický postup účastnice vedoucí k vyloučení navrhovatelů z TOP 09, tj. otázka, zda účastnice postupovala v procesu vedoucím k vyloučení navrhovatelů z TOP 09 v souladu s právními předpisy a stanovami. Druhou oblastí, pro toto řízení nerelevantní, jsou otázky spojené s politickým jednáním navrhovatelů a zástupců účastnice v rámci Zastupitelstva Jihomoravského kraje a jeho orgánů a v souvislosti s koaličními ujednáními, kdy účastnice uzavřela s dalšími politickými subjekty koaliční smlouvu, a to pro krajské volby konané v roce 2020 a následné působení v rámci územní samosprávy Jihomoravského kraje, přičemž navrhovatel v návrhu namítá mj. i rozporné jednání účastnice s předmětnou Koaliční smlouvou. V pravomoci soudů není poskytovat soudní ochranu v rámci politického vyjednávání, které je založeno na určitých politických deklaracích, nýbrž poskytovat soudní ochranu tam, kde politická strana nejedná v souladu se závaznými právními a vnitrostranickými předpisy, a tím zasahuje do základních lidských práv a svobod svých členů. Účastnice se tak vyjadřuje pouze k té části sporu, jehož podstatou je vyloučení člena z politické strany. Účastnice v této souvislosti odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.12.2016, sp. zn. 28 Cdo 4379/2014, které říká, že úkolem soudu při přezkumu v intencích § 16a zákona o politických stranách není vymezovat pravidla pro zajištění řádného chodu politické strany, nýbrž posuzovat soulad rozhodnutí se zákonem či stanovami, je-li jím zasahováno významným způsobem do sféry člena politické strany. Soud není povolán ani určovat, jaké náležitosti by mělo rozhodnutí orgánu politické strany vykazovat, když žádné požadavky v tomto směru zákon nevymezuje. Ve dnech 2. - 3. 11. 2022 probíhalo hlasování per rollam Krajského předsednictva Jihomoravského kraje v rámci kterého bylo hlasováno o nominacích jednotlivých členů TOP 09 v Jihomoravském kraji do výborů a komisí zřízených Zastupitelstvem Jihomoravského kraje. Na post předsedy Komise pro vzdělávání, výchovu a sport byli nominováni dva členové politické strany žalované, a to M. D. a navrhovatel J. V. Na post předsedy Komise pro vzdělávání, výchovu a sport byl nominován M. D., a to poměrem hlasů 5 pro, 1 proti, 3 se zdrželo, kdežto dílčí usnesení o nominaci navrhovatele J. V. nebylo přijato poměrem hlasů 4 pro, 0 proti, 5 se zdrželo. Členové Krajského předsednictva Jihomoravského kraje tak svým vnitrostranickým závazným hlasováním zvolili jako nominanta do Komise pro vzdělávání, výchovu a sport pana M. D., a naopak nezvolili navrhovatele J. V. Do výboru národnostních menšin byl nominován J. L. a navrhovatel pan K., byl zvolen J. L., navrhovatel zvolen nebyl. O výsledcích hlasování v rámci Usnesení Krajského předsednictva byli všichni dotčení členové politické strany žalované informováni M. D. prostřednictvím e-

mailu ze dne 3. 11. 2020. Výsledky hlasování byly zaznamenány do usnesení krajského předsednictva, tj. závazného rozhodnutí (usnesení) nejvyššího krajského stranického orgánu. Nikdo z členů politické strany žalované Usnesení Krajského předsednictva po jeho přijetí a rozeslání nerozporoval. Následně dne 4. 11. 2022 proběhlo jednání koaličního výboru Spolu pro Moravu na základě jehož jednání poté byla odeslána „oficiální“ nominace za koaliční výbor Spolu pro Moravu ostatním politickým subjektům zastoupeným v zastupitelstvu Jihomoravského kraje. „Oficiální“ nominace koaličního výboru se lišila od usnesení krajského předsednictva, a to ve dvou nominacích, mj. v nominaci na post předsedy Výboru pro vzdělávání, výchovu a sport, kdy na tuto funkci byl z iniciativy navrhovatele J. V. namísto M. D. nominován J. V. a namísto J. L. byl nominován T. F. Navrhovatel J. V. byl v té době předsedou koaličního výboru Spolu pro Moravu. Navrhovatelé tak záměrně nerespektovali usnesení krajského předsednictva, tj. závazné rozhodnutí stranického orgánu, tj. Krajského předsednictva TOP 09 Jihomoravského kraje. Výše uvedeným jednáním tak došlo k porušení stanov, neboť navrhovatelé jakožto členové politické strany neplnili Usnesení krajského předsednictva, tedy porušili svou povinnost dle čl. 5 písm. c) stanov. Je nepochybné, že takové porušení je pro fungování politické strany velmi závažné, koneckonců z čl. 5 stanov je zřejmé, že se jedná o porušení jedné ze čtyř hlavních povinností člena strany. Navrhovatelé svým jednáním naplnili podmínky pro uložení stranického trestu dle čl. 6 stanov, kdy nejen, že jednali v rozporu se stanovami (čl. 6 odst. 6 písm. a) Stanov), nýbrž rovněž zneužili své pozice předsedy, resp. člena koaličního výboru Spolu pro Moravu dle čl. 6 odst. 6 písm. e) stanov, čímž se dopustili jednání poškozujícího účastnice dle čl. 6 odst. 6 písm. f) stanov, a to z důvodu nerespektování vůle účastnice vyjádřené řádným hlasováním zaznamenaným v závazném rozhodnutí stranického orgánu - usnesení krajského předsednictva. Na základě shora popsaného jednání následně účastnice přistoupila k posouzení jednání navrhovatelů a k řešení otázky stranického trestu. Po řádném, v souladu s právními předpisy a stanovami, projednání těchto otázek v příslušném orgánu, tj. Výkonný výbor TOP 09, rozhodla o vyloučení navrhovatelů z TOP 09. Navrhovatelé měli možnost proti rozhodnutí o vyloučení z TOP 09 podat odvolání ke Smírčímu výboru TOP 09, stranickému orgánu příslušnému k řešení sporů mezi členy a orgány strany, což učinili. Smírčí výbor TOP 09 následně po projednání odvolání potvrdil rozhodnutí Výkonného výboru TOP 09 o vyloučení navrhovatelů z TOP 09, když stvrdil řádnost postupu ze strany výkonného výboru TOP 09. Vyloučení navrhovatelů z TOP 09 tak proběhlo v naprostém souladu s právními předpisy a stanovami. Na základě všeho výše uvedeného má účastnice za to, že při vydání usnesení, jež jsou napadány, postupovaly stranické orgány žalované v souladu se stanovami, veškerými vnitrostranickými dokumenty a závaznými právními předpisy. Účastnice navrhla zamítnutí podané žaloby a přiznání náhrady nákladů řízení.

3. Zdejší soud usnesením ze dne 23. 5. 2023 spojil obě věci ke společnému projednání.
4. S účinností od 1. 1. 2014 je řízení o vyslovení neplatnosti orgánu politické strany, a to i v případě, že jde o rozhodnutí o vyloučení člena strany (o zrušení jeho členství), řízením ve statusových věcech právnických osob ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, k jehož projednání a rozhodnutí jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3307/2016, a ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 27 Cdo 1495/2017).
5. Soud na základě provedeného dokazování zjistil následující skutkový stav:
6. Dne 19. 6. 2020 byla mezi pěti politickými subjekty TOP 09, Stranou zelených, Hnutím Idealisté, Moravským zemským hnutím a Liberálně ekologickou stranou (dále společně „Spolu pro Moravu“) uzavřena *Smlouva pro volby a následné působení v rámci ZJMK v období 2020-2024* (dále též „Koaliční smlouva“). Dle článku VI odst. 4 této smlouvy krajské organizace smluvních stran vždy předem rozhodují o nominacích na uvolněné funkce.

7. Dle *zápisu z ustavujícího jednání klubu Spolu pro Moravu dne 19.10. 2020* proběhlo setkání zvolených zastupitelů za Spolu pro Moravu, klub byl ustaven a na tomto zasedání byl předsedou klubu členů zastupitelů Jihomoravského kraje (dále jen „ZJMK“) zvolen J. V. Z pěti členů (V., D., A., D., T.) jsou připojeny podpisy pouze tří členů klubu (V., D., A.). JUDr. P. P. z odboru kanceláře hejtmána Krajského úřadu Jihomoravského kraje v emailu ze dne 1. 2. 2021 uvedla, že politický klub ZJMK s názvem spolu pro Moravu byl ustaven dne 19. 10. 2020, a to celkem třemi členy ZJMK (*email ze dne 1. 2. 2021*).
8. Dne 27. 10. 2020 informoval elektronickou poštou předseda Krajského výboru TOP 09 Jihomoravského kraje (dále jen „KV TOP 09 JMK“) V. V. členy KV TOP 09 JMK a členy Krajského předsednictva TOP 09 Jihomoravského kraje (dále jen „KP TOP 09 JMK“) o skutečnosti, že předsedou klubu ZJMK byl zvolen J. V. a zároveň uvedl, že předsedu klubu požádal o zaslání zápisu z ustavujícího zasedání klubu (*email V. V. ze dne 27.10.2020*).
9. Dne 30. 10. 2020 KP TOP 09 JMK hlasovalo per rollam o možnosti využití vzdáleného přístupu pro účast a hlasování tohoto orgánu. Dne 2. 11. 2020 KP TOP 09 JMK hlasovalo prostřednictvím vzdáleného přístupu o nominacích do komisi a výborů ZJMK. Nominace M. D. na uvolněný post předsedy Komise pro Vzdělávání, výchovu a sport byla schválena, nominace navrhovatele J. V. na tentýž post schválena nebyla. Do výboru národnostních menšin byla schválena nominace J. L., nebyla schválena nominace navrhovatele P. K. (*usnesení 64-1-201103*).
10. Dne 4. 11. 2020 v 13:00 proběhlo jednání Koaličního výboru Spolu pro Moravu. Dne 4. 11. 2020 v 13:34 odeslal J. V. oficiální nominace za Koaliční výbor Spolu pro Moravu. Nominace se od usnesení KP TOP 09 JMK lišily ve dvou nominacích. Pan M. D. byl nominován Koaličním výborem Spolu pro Moravu do Výboru kultury a památkové péče, místo o Výboru pro Vzdělání, výchovu a sport kam byl nominován jednou z koaličních stran (TOP 09). Do Výboru pro Vzdělání, výchovu a sport byl Koaličním výborem nominován J. V. Do Výboru pro národnostní menšiny byl nominován pan T. I. F. (*nominace*).
11. Dne 4. 11. 2020 v 16:04 V. V. zaslal předsedům politických stran ZJMK nominace schválené KP TOP 09 JMK, ovšem odlišné od schválených nominací Koaličním výborem Spolu pro Moravu (*email*).
12. Dne 5. 11. 2020 se konalo online jednání KP TOP 09 JMK. Dne 5. 11. 2020 bylo vyhlášeno hlasování KP TOP 09 JMK per rollam o přijetí těchto unesení:
13. *64-1-201105/01: KP TOP 09 JMK odvolává z pozice Člena koaličního výboru J. V. a P. K.*
14. *64-1-201105/02: KP TOP 09 JMK volí za členy koaličního výboru V. V. a T. T. a pověřuje je předáním nominací do komisí a výborů při JMK dle posledního hlasování KP.*
15. *64-1-201105/03: KP TOP 09 JMK doporučuje KV TOP 09 JMK a VV TOP 09 na nejbližším jednání projednat návrh na stranický trest pro J. V. a P. K. dle Stanov TOP 09, článku č. 6, odst. 4f- z důvodu jednání poškozujícího stranu.*
16. *64-1-201105/04: KP TOP 09 JMK žádá předsednictvo TOP 09 o projednání aktuální situace v JMK na nejbližším jednání a o přizvání na jednání T. T.*
17. Předseda KP TOP 09 JMK stanovil, že hlasování bude ukončeno 6. 11. 2020 v 12:00. Všechna uvedená hlasování proběhla bez účasti J. V. Usnesení byla přijata (*usnesení 64-1-201105*).
18. Dne 7. 11. 2020 rozeslal 1. místopředseda TOP 09 T. C. členům koaličních stran za Spolu pro Moravu své vyjádření o platnosti odvolání žalobce aj. V. z koaličního výboru (*dopis T. C.*).
19. Dne 9. 11. 2020 se k dosavadnímu vývoji vyjádřily koaliční strany Spolu pro Moravu. Potvrdily platnost nominací klubu Spolu pro Moravu tak, jak byly dne 4. 11. 2020 odsouhlaseny a ohradily se proti jednání V. V., který rozeslal nominace odlišné a klubem Spolu pro Moravu

- neschválené. Koaliční strany Spolu pro Moravu uvedly, že na svých nominacích ze dne 4. 11. 2020 trvají (*email*).
20. Dne 23. 11. 2020 schválil VV TOP 09 usnesení „VV TOP 09 vyzývá členy PKV JMK a členy strany zvolené do zastupitelstva JMK za TOP 09, aby dodržovali usnesení orgánů strany“ (*usnesení*).
21. Dne 6. 12. 2020 Smírčí výbor TOP 09 vydal usnesení č. 00-5-201206 ve kterém mj. potvrdil platnost usnesení KP TOP 09 JMK od 19.10. 2020 do 11. 11. 2020 a kterým stanovil, že navrhovatelé porušili Koaliční smlouvu, když v koaličním výboru volební strany Spolu pro Moravu jednali o nominaci Ing. V. na uvolněnou funkci bez předchozího projednání v jakémkoli orgán TOP 09 (*usnesení č. 00-5-201206*).
22. Dne 28. 1. 2021 Výkonný výbor TOP 09 vydal rozhodnutí o stranickém trestu vyloučení navrhovatelů ze strany TOP 09 (*usnesení 00-2-210128*).
23. Navrhovatelé podali proti rozhodnutí odvolání (*2x odvolání*).
24. Dne 6. 6. 2021 vydal Smírčí výbor TOP 09 usnesení č. 00-5-210606 kterým obě odvolání navrhovatelů zamítl (*usnesení*).
25. Z ostatních provedených důkazů soud nic podstatného pro rozhodnutí o věci samé nezjistil. Jiné návrhy na doplnění dokazování účastníci neměli.
26. Po právní stránce soud věc posoudil takto:
27. Dle § 16a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen o politických stranách): „Dotýká-li se rozhodnutí orgánu strany a hnutí skutečností vyznačovaných v rejstříku stran a hnutí (§ 9), může člen této strany a hnutí do 6 měsíců od přijetí takového rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.“
28. Nejvyšší soud uvedl v rozsudku 27 Cdo 2228/2017-243 ze dne 26. 3. 2019: „Dospěje-li soud v řízení podle § 16a zákona č. 424/1991 Sb. k závěru o důvodnosti návrhu na zabájení řízení, jímž se dotčený člen domáhá soudní ochrany proti rozhodnutí orgánu politické strany o vyloučení člena (o zrušení jeho členství), vysloví neplatnost všech rozhodnutí, jimiž orgány politické strany rozhodly o jeho vyloučení (o zrušení jeho členství), popř. rozhodne za analogické aplikace § 242 o. z. tak, že vyloučení člena strany je neplatné. Vyslovit neplatnost pouze „konečného“ rozhodnutí orgánu strany o vyloučení člena ze strany (o zrušení jeho členství) lze jen tehdy, plyne-li ze stanov politické strany, že v důsledku takového rozhodnutí pozbývají bez dalšího účinky i všechna předchozí rozhodnutí orgánů strany o vyloučení člena ze strany (o zrušení jeho členství). (...) ustanovení § 16a zákona je nutné vykládat ve světle článku 1 odst. 1 a článku 4 Ústavy České republiky, a článku 20 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Ústavně konformní výklad § 16a zákona je pouze takový, který poskytl ochranu dotčeným osobám proti porušení jejich základního práva sdružovat se v politických stranách (článek 20 odst. 2 Listiny), a to bez ohledu na to, zda se konkrétní rozhodnutí orgánu politické strany týká skutečností vyznačovaných v rejstříku stran a hnutí (§ 16a odst. 1, § 9 zákona). Rozhodnutím orgánu politické strany, které představuje „enormní zásah do základního práva občanů svobodně se sdružovat v politických stranách“ (odst. 36 nálezu sp. zn. II. ÚS 1969/10), je beze sporu i rozhodnutí o vyloučení člena ze strany (o zrušení jeho členství). Proti takovému rozhodnutí se tudíž může dotčený člen domáhat soudní ochrany postupem podle § 16a zákona, přestože se nedotýká skutečností vyznačovaných v rejstříku stran a hnutí. I zde ovšem platí, že zásah soudu je prostředkem ultima ratio; k ingerenci soudu by mělo dojít až tehdy, nedojde-li k nápravě uvnitř politické strany v souladu s § 16a odst. 2 zákona. Jinak řečeno, člen strany se může domáhat ochrany u soudu až poté, kdy vyčerpal vnitrostranické možnosti nápravy. Lhůta 6 měsíců určená ustanovením § 16a odst. 1 zákona začíná běžet až přijetím „konečného“ rozhodnutí orgánu politické strany, proti němuž již není podle stanov žádný opravný prostředek přípustný, popř. marným uplynutím lhůty 30 dnů ode dne podání žádosti člena o zjednání nápravy (§ 16a odst. 2 zákona) (...) Marným uplynutím lhůty 6 měsíců zaniká členům právo napadat platnost rozhodnutí orgánu politické strany.“

29. Nejvyšší soud uvedl v usnesení sp.zn. 28 Cdo 4379/2014 ze dne 20. prosince 2016: „Úkolem soudu při přezkumu v intencích § 16a zákona o politických stranách není vymezovat pravidla pro zajištění řádného chodu politické strany, nýbrž posuzovat soulad rozhodnutí se zákonem či stanovami, je-li jim zasahováno významným způsobem do sféry člena politické strany. Soud tak není povolán ani určovat, jaké náležitosti by mělo rozhodnutí orgánu politické strany vykazovat, když žádné požadavky v tomto směru zákon nevymezuje. (...) Soudní ingerence do činnosti politických stran je výjimečnou záležitostí omezenou na případy porušení základních práv jejích členů.“
30. Oba návrhy ve věci samé byly podány dne 3. 2. 2022. Navrhovatelé se domáhají vyslovení neplatnosti čtyř rozhodnutí účastnice, a to:
31. - rozhodnutí předsednictva krajské organizace TOP 09 Jihomoravského kraje ze dne 5. 11. 2020 (1)
32. - rozhodnutí smírčího výboru TOP 09 č. 00-5-201206 ze dne 6.12.2020 (2)
33. - rozhodnutí výkonného výboru TOP 09 ze dne 28.1.2021 č. 00-2-210128/3 (3)
34. - rozhodnutí smírčího výboru TOP 09 č. 00-5-210606 ze dne 30. 7. 2021 (4)
35. Jak je zřejmé ze shora citovaného, lhůta 6 měsíců určená ustanovením § 16a odst. 1 zákona o politických stranách začíná běžet až přijetím „konečného“ rozhodnutí orgánu politické strany, proti němuž již není podle stanov žádný opravný prostředek přípustný. Takovým rozhodnutím je v posuzovaném případě rozhodnutí smírčího výboru přijaté dne 6. 6. 2021, jež bylo písemně vyhotoveno dne 30. 7. 2021. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta odvolání obou navrhovatelů. Rozhodnutí bylo navrhovatelům doručeno dne 7. 8. 2021 (J. V.), resp. 4. 8. 2021 (P. K.). Oba návrhy ve věci samé byly podány až dne 3. 2. 2022. I přesto soud oba návrhy hodnotí jako včasné, neboť lhůtu ve prospěch ústavních práv navrhovatelů, je potřebné vykládat tak, že její počátek se odvozuje až od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, neboť až v tento okamžik měli navrhovatelé opravdu možnost se seznámit s odůvodněním smírčího výboru a následně také v zákonné prekluzivní lhůtě uvést v návrhu na zahájení řízení veškeré důvody, pro které má být vyslovena neplatnost napadeného rozhodnutí. K tomuto závěru soud dospěl analogickou aplikací § 242 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde prekluzivní lhůta počne běžet až od okamžiku doručení konečného rozhodnutí spolku.
36. Současně je ze shora citovaných judikatorních závěrů zřejmé, že soudnímu přezkumu podléhá pouze rozhodnutí politické strany, jímž došlo k vyloučení člena. V posuzovaném případě tak přezkumu podléhá rozhodnutí výkonného výboru TOP 09 ze dne 28. 1. 2021 (jímž byl navrhovatelům uložen stranický trest - vyloučení ze strany) a rozhodnutí smírčího výboru TOP 09 ze dne 30. 7. 2021 (jímž bylo odvolání navrhovatelů zamítnuto). Rozhodnutí předsednictva krajské organizace TOP 09 Jihomoravského kraje ze dne 5. 11. 2020 (mj. o odvolání navrhovatelů z pozice členů koaličního výboru) a rozhodnutí smírčího výboru TOP 09 ze dne 6. 12. 2020 (kterým bylo mj. konstatováno že navrhovatelé porušili Koaliční smlouvu když v koaličním výboru volební strany Spolu pro Moravu jednali o nominaci Ing. V. na uvolněnou funkci bez předchozího projednání v jakémkoli orgánu TOP 09) pak soudnímu přezkumu nepodléhají, vzhledem k souvislosti těchto rozhodnutí s rozhodnutími o vyloučení navrhovatelů však soud k námitkám navrhovatelů vůči těmto rozhodnutím do určité míry taktéž přihlédl.
37. Navrhovatelé namítali, že J. V. byl zvolen předsedou klubu zastupitelů JM Kraje již dne 19. 10. 2020, tím pádem byl členem krajského předsednictva (dle čl. 13 odst. 7 stanov), které tak mělo ne 9, ale 10 členů, a tedy 5 hlasů pro přijetí rozhodnutí dne 5. 11. 2020 nestačilo. Zde je třeba na prvním místě uvést, že toto rozhodnutí nepodléhá soudnímu přezkumu, neboť jím fakticky došlo k odvolání navrhovatelů z pozice členů koaličního výboru, nikoliv k jejich vyloučení ze strany. S námitkami navrhovatelů se vypořádal odvolací orgán, tj. smírčí výbor, v rozhodnutí ze dne 6. 12. 2020. Jádrem sporu leží v tom, zda dne 19. 10. 2020 došlo k neformální schůzce zvolených zastupitelů či zda byl skutečně formálně ustaven klub. Účastnice má za to (viz

rozhodnutí smírčího výboru), že 19. 10. 2020 byla jen neformální schůzka, dle jednací řádu ZJMK se o ustanovení klubu musí sepsat podepsaný zápis, což se nestalo, proto má za to, že klub byl ustanoven až na ustavujícím ZJMK dne 11. 11. 2020, tedy v době hlasování (5. 11. 2020) mělo krajské předsednictvo 9 členů (pročež 5 hlasů dostačovalo pro přijetí rozhodnutí). Je zřejmé, že předseda Krajského výboru TOP 09 Jihomoravského kraje V. V. informoval emailem dne 27. 10. 2020 členy koaličního výboru o tom, že J. V. byl zvolen předsedou klubu zastupitelů, zároveň však předsedu klubu požádal o zaslání zápisu z ustavujícího zasedání klubu. Lze se tak domnívat, že tímto způsobem předal pan V. informaci, kterou obdržel, zároveň však požádal o zaslání zápisu z ustavujícího zasedání klubu. Nelze tedy tento email chápat jako potvrzení, že k ustavujícímu zasedání klubu skutečně došlo dne 19. 10. 2020, jak činí navrhovatelé. Navrhovatelé doložený zápis ze dne 19. 10. 2020 sice uvádí, že proběhlo setkání zvolených zastupitelů za Spolu pro Moravu, klub byl ustaven a na tomto zasedání byl předsedou klubu člen ZJMK zvolen J. V., z pěti členů (V., D., A., D., T.) jsou však připojeny podpisy pouze tří členů klubu (V., D., A.). Pan T. uvedl, že šlo pouze o operativní setkání, tedy fakticky popřel, že by skutečně došlo k ustavujícímu zasedání klubu (viz rozhodnutí smírčího výboru č. 00-5-201206). Z hlediska souladu rozhodnutí se zákonem a stanovami je zřejmé, že J. V. by byl členem krajského předsednictva ke dni 5. 11. 2020 pouze tehdy, pakliže již byl ustanoven klub zastupitelů jihomoravského kraje, tuto skutečnost lze považovat minimálně za spornou, přičemž smírčí výbor se v rozhodnutí s rozporu vypořádal. Předmětná rozhodnutí jsou pak mimo soudní přezkum, což se týká i námitek vůči délce hlasování o rozhodnutí ze dne 5. 11. 2020 (přičemž stanovy zkrácení doby hlasování připouštějí).

38. Faktické jádro sporu mezi navrhovateli a účastnicí pak tkví v tom, že koaličnímu výboru přísluší nominovat osoby do orgánů ZJMK. Krajské organizace vždy předem rozhodují o nominacích na uvolněné funkce (viz koaliční smlouva čl. VI odst. 4). Krajský výbor TOP 09 neschválil nominaci J. V. na uvolněný post předsedy komise pro vzdělávání, výchovu a sport a schválil nominaci jiné osoby. Následně však navrhovatelé koaličním partnerům odeslali nominaci jinou, ve které na post předsedy komise pro vzdělávání, výchovu a sport byl navržen J. V., tj. jiná osoba, než kterou schválil krajský výbor, který současně neschválil nominaci J. V. Navrhovatelé však mají za to, že post nebyl nabídnut jako uvolněný, a tedy pakliže krajský výbor rozhodl pouze o nominaci na uvolněný post, pak přestože se jednalo fakticky o nominaci na tutéž pozici (předsedu komise pro vzdělávání, výchovu a sport), avšak jako neuvolněnou, nemusel se již koaliční výbor touto nominací řídit. Oproti tomu účastnice má za to, že navrhovatelé jednali v rozporu s rozhodnutím krajského výboru, resp. nominovali jinou osobu, než jakou schválil krajský výbor, a to bez projednání v jakémkoli orgán účastnice. Soud na tomto místě musí zdůraznit, že zde není od toho, aby zasahoval do vnitřních poměrů politické strany a aby hodnotil, jaké jednání může politická strana hodnotit jako rozporné se svými zájmy a jako jednání „poškozující stranu“. Ze zjištěného skutkového stavu je zřejmé, že skutečně krajský výbor neschválil nominaci navrhovatele J. V. na post předsedy komise pro vzdělávání, výchovu a sport a schválil nominaci jiné osoby, navrhovatelé však přesto na danou pozici nominovali v rámci koaličního výboru nominovali J. V. Jakkoliv takový postup může být v souladu s koaliční smlouvou (když krajské organizace rozhodují pouze o nominacích na uvolněné pozice), pakliže účastnice hodnotí takové jednání jako poškozující stranu, má takové hodnocení taktéž racionální základ, zejména došlo-li k situaci, že se fakticky navrhovatelé neřídili rozhodnutím krajského výboru a nominaci změnili ve prospěch navrhovatele J. V. Hodnocení takového jednání jako jednání poškozujícího stranu není v rozporu se zákonem ani stanovami a nejví se jako relevantní, jak jednání hodnotili koaliční partneři, tj. zda měli za správný postup navrhovatelů či účastnice jednatel V. V., když se fakticky jedná o vnitřní poměry účastnice, a účastnice následně projevu vůli vůči koaličním partnerům prostřednictvím svých členů koaličního výboru, tj. v rozhodné době prostřednictvím navrhovatelů. Členové koaličního výboru však mohou být vázáni usneseními stranických orgánů účastnice a je na účastnici, aby vyhodnotila, zda jednali v rozporu se zájmy strany či nikoliv. Pokud jde pak o uložený trest,

jakkoliv jde o trest „nejpřísnější“, odpovídá stanovám. Soud zde opět zdůrazňuje, že zde není od toho, aby nahradil uvážení politické strany o uložení trestu vůči jejímu členovi, neboť by šlo o nepřípustnou ingerenci do samosprávy politické strany. Jakkoliv soud může chápat argumenty navrhovatelů o mimořádném trestu, který za obdobné jednání nebývá uložen, a navrhovatelé mohou chápat trest jako nespravedlivý vzhledem ke své historii v politické straně, délce působení a „zásluhám“, jedná se o věc samosprávy politické strany, a soud nemůže rozhodnutí měnit či korigovat, pouze přezkoumat, zda uložený trest odpovídá stanovám a zákonu. Přípustnost pro přezkum uloženého trestu by založila jedině až zcela excesivní, mimořádně tvrdá sankce, s ohledem na všechny okolnosti případu. Tu zde však soud neshledal. (Vrchní soud v Olomouci, 8 Cmo 152/2019, 6. 11. 2019).

39. Pokud je o námitky navrhovatelů vůči formální stránce rozhodnutí (rozhodnutí nesplňuje formální náležitosti v rozporu s rozhodčím řádem, není zde záznam o hlasování ani závěr, části usnesení nejsou číslovány, není uvedeno datum, čas ani místo), stejně jako procesní námitky (nebyl učiněn pokus o smír, navrhovatelé nebyli dostatečně seznámeni s námitkami „protistrany“, pan V. a T. sami o udělení trestu hlasovali, ačkoliv je navrhovatelé mají za účastníky sporu) soud nezbyvá než odkázat na shora citovanou judikaturu, dle které úkolem soudu při přezkumu v intencích § 16a zákona o politických stranách není vymezovat pravidla pro zajištění řádného chodu politické strany, nýbrž posuzovat soulad rozhodnutí se zákonem či stanovami, je-li jím zasahováno významným způsobem do sféry člena politické strany. Soud tak není povolán ani určovat, jaké náležitosti by mělo rozhodnutí orgánu politické strany vykazovat, když žádné požadavky v tomto směru zákon nevymezuje. Soudní ingerence do činnosti politických stran je výjimečnou záležitostí omezenou na případy porušení základních práv jejích členů.
40. Ze shora uvedených důvodů soud návrh na vyslovení neplatnosti zamítl (výrok I).
41. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., jelikož účastnice měla plný úspěch ve věci, vznikl jí nárok na náhradu nákladů řízení. Tarifní hodnota za úkony právní služby vyčíslená dle § 9 odst. 4 písm. c) advokátního tarifu činí 50 000 Kč, tj. 3 100 Kč za jeden úkon. Náklady účastnice činí odměna za dva úkony právní služby před spojením věcí (převzetí a příprava právního zastoupení, vyjádření ve věci samé), dále pak 2x režijní paušál po 300 Kč, a jeden úkon právní služby po spojení věcí (účast na jednání soudu dne 16. 6. 2023) a jeden režijní paušál 300 Kč. Náklady tak celkem činí 17 000 Kč ((2x 3100+2*300)*2 + 3100 + 300), včetně daně z přidané hodnoty, když právní zástupce je společníkem právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zvláštního právního předpisu, a plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu je tato právnická osoba (§ 137 odst. 3 písm. b) o. s. ř.), ve výši 3 570 Kč, celkem 20 570 Kč. Oba navrhovatelé byli samostatnými procesními společníky (soud spojil obě věci ke společnému projednání), proto soud uložil každému z navrhovatelů zaplatit jednu polovinu nákladů účastnice (10 285 Kč). Platební místo soud určil dle § 1 odst. 3 z. ř. s., § 149 odst. 1 o. s. ř., lhůtu dle § 1 odst. 3 z. ř. s., § 160 odst. 1 o. s. ř. (výrok II, III).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání a to do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li navrhovatel povinnosti uložené mu tímto usnesením v uvedené lhůtě, může se účastnice domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí či nařízení exekuce.

Praha 16. června 2023

Mgr. Jan Kobera, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Jindrová.